

Kvalitetsvurdering af Museum Amager

2015

Indhold

Kulturstyrelsens samlede vurdering	3
Fakta om Museum Amager.....	6
Kvalitetsvurderingens fokusområder	7
Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse	7
Ressourcegrundlag.....	9
Forskning.....	11
Formidling	13
Samlingsvaretagelse	15
Museumslovens kapitel 8	18
Museets fremtid	19
Baggrund.....	20
1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museum Amager.....	20
2. Om Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger	21

Kulturstyrelsens samlede vurdering

Denne kvalitetsvurderingsrapport følger op på Kulturstyrelsens kvalitetsvurdering af Museum Amager i 2008 og gør status for udviklingen og kvaliteten af museets arbejde.

Det er Kulturstyrelsens samlede vurdering, at Museum Amagers opgavevaretagelse ikke er helt tilfredsstillende.

Kulturstyrelsen konstaterer, at museet ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt op på en række forhold, der blev påpeget ved kvalitetsvurderingen af museet i 2008, herunder bl.a. at definere en klar faglig profil for det samlede museum, sikre sammenhæng i opgavevaretagelsen, prioritering og konsolidering af museets bygningsmasse med henblik på ressourceoptimering/bedre ressourceudnyttelse samt højere prioritering af forskningsindsatsen. Omvendt er der på visse områder gjort en væsentlig indsats for at forbedre kritiske forhold, herunder særligt på registrerings- og bevaringsområdet, om end den ledelsesmæssige prioritering heraf og det systematiske arbejde hermed først er påbegyndt i 2012. Der har siden 2008 ikke været tilstrækkelig og konsistent ledelsesmæssig styring og prioritering af den samlede virksomhed fra såvel daglig leder som bestyrelse. Fire lederskift og en række personaleudskiftninger i perioden med begrænset overlevering/overdragelse har ligeledes påvirket kontinuiteten i museets arbejde negativt. Museets ledelse har nu – og i samarbejde med Dragør Kommune – iværksat nødvendige tiltag med henblik på at rette op på konkrete kritiske forhold og sikre grundlag for en fremadrettet bæredygtig drift og udvikling af museet.

Der er siden 2008

- sket væsentlige fremskridt i samlingsvaretagelsen gennem et prioriteret og fokuseret bevarings- og registreringsarbejde. Museet er således ajour med registrering og indberetning af sin samling, og arbejder nu systematisk med yderligere kvalificering af registreringerne. Der udestår fortsat et arbejde med forbedring af bevaringsforholdene, herunder afvikling af et uegnet, mindre loftsmagasin samt iværksættelse af visse overkommelige tiltag til forbedring af lys- og klimaforhold i magasiner og udstillinger.
- sket en videreudvikling af museets formidling, og der arbejdes med en fortsat kvalitativ udvikling af den samlede formidlingsvirksomhed. Der er behov for udvikling af museets udstillinger.

Kulturstyrelsen vurderer, at der er behov for

- en tydeliggørelse af museets faglige profil og strategiske grundlag
- en nytænkning af museets organisation og ledelsesstruktur (bestyrelsessammensætning)
- en styrkelse af museets ressourcegrundlag gennem skarp prioritering, herunder gennemgang og prioritering/reducering af museets samlede bygningsmasse og øget egenindtjening
- forbedring af den faglige opgavevaretagelse, særligt hvad angår forskning og formidling

- at skabe bedre sammenhæng mellem museets forskellige afdelinger og forankre museets faglige profil i den samlede organisation.

Kvalitetsvurdering i 2008

Museum Amager blev kvalitetsvurderet af Kulturarvsstyrelsen i 2008. Styrelsen konstaterede overordnet set, at museet stod overfor alvorlige museumsfaglige og økonomiske udfordringer, der gjorde det vanskeligt for museet at leve op til museumslovens krav. Det anbefales bl.a. i rapporten:

- at museet skal prioritere sine ressourcer, herunder reducere omfanget af forpligtelser i forhold til bygningsmassen, så bygningsdrift og -vedligehold ikke hindrer en forsvarlig museumsdrift. Det konstateres, at museets vedligeholdelsesopgaver overstiger museets kapacitet
- at museet skal etablere tættere samarbejde med Dragør Kommune med henblik på kommunens varetagelse af administrative opgaver
- at museet (som var nyfusioneret) har behov for en samlet og fokuseret faglig profil, der kan skabe sammenhæng mellem de præsenterede faglige temaer, en vision samt planer for det faglige arbejde
- at museet skal opprioritere sin forskning og samarbejde med relevante forskningsparter samt udarbejde, en forskningsstrategi
- at museet skal opdatere og fokusere formidlingen i museets udstillinger, herunder perspektivere til nutiden, udvikle og tilgængeliggøre sin formidling til undervisningsinstitutioner, forbedre sin formidling på hjemmesiden samt udarbejde en formidlingsstrategi. Der blev konstateret udsving/fald i besøgstallet
- at museet skal skabe et strategisk og operationelt grundlag for sin indsamling, herunder udarbejdelse af en indsamlingsstrategi og retningslinjer for indsamling
- at museet skal ændre registreringspraksis (følge givne standarder) og opfylde lovkrav om indberetning til de centrale registre
- at museet skal udbedre manglende sikringsforhold og forbedre bevaringsforholdene gennem fornødne klimaforanstaltninger, inddragelse af konserveringsfaglig ekspertise, etablering af øget magasinkapacitet, udarbejdelse af en bevaringsplan mv.
- at museet skal etablere formaliseret samarbejde med Dragør og Tårnby kommuner om arbejdet med museumslovens kapitel 8 (sikring af kulturarv i forbindelse med den fysiske planlægning).

Det blev samtidig fremhævet,

- at museet er solidt forankret i lokalsamfundet, og museets frivillige yder et afgørende bidrag til museets virke
- at samlingen står i godt forhold til ansvarsområdet – bortset fra det 20. århundrede.

Kvalitetsvurderingsrapporten fra 2008 kan læses her:

http://www.kulturstyrelsen.dk/fileadmin/user_upload/kulturarv/museer/Amagemuseet.pdf

Der er siden denne kvalitetsvurdering sket en væsentlig udvikling i både de lovmæssige krav (driftstilskudslov fra 2010 og ny museumslov fra 2012) og de kvalitative standarder for museernes virksomhed (bl.a. div. udredninger, strategier mv., der sætter mål for museernes faglige opgavevaretagelse, organisation og ledelse). Der er tale om krav og standarder om øget økonomisk og faglig bæredygtighed og professionalisering af den samlede museumsvirksomhed, som har ændret Kulturstyrelsens grundlag for vurdering af museernes virksomhed. Styrelsens dokument "Krav og anbefalinger til statsanerkendte museer" afspejler disse ændringer.

Denne opfølgning på kvalitetsvurderingen i 2008 skal ses på baggrund heraf.

Fakta om Museum Amager

Museum Amager er et statsanerkendt kulturhistorisk museum med ansvar for nyere tids kulturhistorie i Dragør Kommune. Museet varetager tillige opgaver i henhold til museumslovens kapitel 8 om sikring af væsentlige bevaringsværdier i forbindelse med fysisk planlæg i Tårnby Kommune. Ansvar for den arkæologiske virksomhed i Dragør og Tårnby kommuner varetages af Kroppedal Museum.

Museum Amager er en selvejende institution.

Dragør Kommune er museets offentlige hovedtilskudsyder.

Museet er oprettet i 2008 som følge af fusion mellem det daværende Amagemuseet (oprettet i 1901 og statsanerkendt i 1953) og Dragør Museum (oprettet i 1930 og statsanerkendt i 1962).

Museet har fire besøgssteder:

- Amagemuseet i St. Magleby
- Dragør Museum
- Mølsted Museum
- Danmarks Lodsmuseum.

Hertil kommer Museumskutteren Elisabeth K571 samt museumscafeen Pakhuset.

Nøgletal for museet i 2014

- Museets samlede omsætning (indtægter) var på 4,7 mio. kr.
- Museet rådede over 6,6 årsværk, heraf 2,3 videnskabelige årsværk.
- Museet havde 17.900 brugere.

Kvalitetsvurderingens fokusområder

Arbejdsgrundlag, organisation og ledelse

a. Arbejdsgrundlag

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det påpeget, at museet (som var nyfusioneret) havde behov for en samlet og fokuseret faglig profil, der kunne skabe sammenhæng mellem museets valgte faglige temaer. Der var endvidere behov for formulering af en vision samt operationalisering heraf i planer for det faglige arbejde.

- Museet har formuleret et strategisk grundlag for sin virksomhed i form af mission og vision, men har ikke en strategi for den samlede virksomhed. Der er i 2014 taget initiativ til en revision af museets mission og vision som grundlag for udarbejdelse af en samlet strategi for museets drift og udvikling. Der foreligger en handlingsplan for perioden 2015-18. Planen savner kobling til museets mission og vision, ressourcegrundlag og organisation – særligt i lys af forestående ændringer heraf. Planen skaber fint overblik over status og behov.
- Museets faglige fokus er i visionen defineret som ”grundfortællinger om landbrug og havbrug”, herunder ”identificeret som kulturmøder, menneske og miljø, tekstiler, handel samt forholdet mellem land og by.” Det faglige fokus synes ikke helt afspejlet i praksis. De primære omdrejningspunkter for museets formidling i dag er dels den hollandske indvandring belyst gennem bl.a. amagerdragten, bondekulturen, kunstværker/amagermalerne, diverse traditioner (fx fastelavn) mv., dels søfart, herunder lodseri, fiskeri mv., også belyst bl.a. gennem kunstværker (Mølsted).
- Museets vedtægter er sidst revideret i 2011. Ansvarsområdet afspejler ikke museets faglige fokus. Vedtægterne afspejler heller ikke driftstilskudsloven og de seneste ændringer af museumsloven.

b. Organisation

- Siden kvalitetsvurderingen i 2008 er museet udvidet med Danmarks Lodsmuseum, som blev en del af Museum Amager i 2010. Med fulgte den fredede lodsstation/lodsbygning med interiør samt Lodsmuseumsforeningen. Museet omfatter nu i alt fire afdelinger.
- Til Museum Amager er tilknyttet tre særskilte/adskilte museumsforeninger; Amager Museumsforening, Dragør Museumsforening og Danmarks Lodsmuseumsforening. Foreningerne har tilsammen ca. 1.400 medlemmer.

c. Ledelse

- Siden kvalitetsvurderingen i 2008 er museets bestyrelse suppleret med to medlemmer valgt af Danmarks Lodsmuseumsforenings bestyrelse. Der har endvidere været fire lederskift.
- Bestyrelsen omfatter i dag 11 medlemmer, hvoraf otte vælges af de respektive tre museumsforeningers bestyrelser og tre udpeges af og blandt Kommunalbestyrelsen i Dragør Kommu-

ne. Der er etableret et forretningsudvalg bestående af tre medlemmer. Museet oplyser, at fire af de 11 bestyrelsesmedlemmer er udpeget på baggrund af professionelle kompetencer. Der er ikke opstillet særlige udpegningskriterier for sikring af relevante/nødvendige professionelle kompetencer for den samlede bestyrelse.

- Der er på anmodning fra Dragør Kommune igangsat en proces med henblik på ændring af ledelsesstrukturen/bestyrelsen. Det er hensigten i højere grad at efterleve anbefalingerne om ”God ledelse i selvejende kulturinstitutioner.”

Museets arbejdsgrundlag, organisation og bestyrelse efterlader indtryk af, at museet består af adskilte afdelinger uden indbyrdes sammenhæng og fælles profil. Der synes i begrænset omfang siden 2008 at være arbejdet mod at skabe et fælles fagligt arbejdsgrundlag, der integrerer de enkelte enheder og bidrager til, at museet fremstår med en samlet og sammenhængende profil udadtil. Opdelingen i de forskellige enheder/afdelinger er (fortsat) afspejlet især i museets organisation og bestyrelse. Museets handlingsplan 2015-18 omfatter en række relevante overvejelser om museets faglige virke, herunder bl.a. om ansvarsrådets dna, aktualisering og perspektivering, der med fordel kan indgå i det forestående arbejde med revision af mission og vision samt udarbejdelse af samlet strategi.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har formuleret et strategisk grundlag for sit virke, og at dette er under revision som grundlag for udarbejdelse af en samlet strategi for museets drift og udvikling
- at der er iværksat tiltag til ændring af museets ledelsesstruktur (bestyrelse).

Det er ikke tilfredsstillende:

- at der fortsat ikke er defineret en klar faglig profil for det samlede museum, der efterleves i praksis, og at museet fortsat fremstår som adskilte enheder uden indbyrdes sammenhæng
- at museets vedtægter ikke afspejler museets faglige profil og gældende lovgivning.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet prioriterer at (ny)formulere mission og vision og udarbejde en strategi, der afspejler en klar faglig profil for museet og sikrer sammenhæng i museets samlede virke
- at museet skaber en enhedsorganisation med afdelinger, der alle bidrager til at understøtte museets faglige profil og udvikling. Og at museet i denne sammenhæng overvejer relevansen af og muligheden for at samle museumsforeningerne i én fælles forening
- at museet prioriterer at få ændret ledelsesstrukturen, så bestyrelsen får den rette kompetencesammensætning til at understøtte en professionel og kvalitativ udvikling af museet
- at museet reviderer og opdaterer sine vedtægter, så de afspejler museets faglige profil, kommende ledelsesstruktur og gældende lovgivning. Til inspiration henvises til Kulturstyrelsens skabelon for standardvedtægter på styrelsens hjemmeside.

Ressourcegrundlag

a. Økonomi

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at museet var resourcesvagt og bl.a. stod overfor alvorlige økonomiske udfordringer, herunder at museet havde svært ved at leve op til lovens minimumskrav for tilskudsgrundlag. Museerne i Dragør Kommune havde oplevet en væsentlig reduktion i det kommunale tilskud, og de ikke-offentlige tilskud og egenindtjeningen havde været faldende.

- I 2014 var museets samlede indtægter på 4,7 mio. kr. Indtægterne fordelte sig således:
 - Tilskud fra staten: 1,0 mio. kr.
 - Tilskud fra kommune: 2,9 mio. kr.
 - Egenindtjening: 0,8 mio. kr.

Det samlede indtægtsgrundlag udgjorde 4,3 mio. kr. i 2012 og 4,7 mio. kr. i 2013.

- Museets ikke-offentlige tilskud i 2014 udgjorde i alt 15.000 kr. I 2012 og 2013 udgjorde de ikke-offentlige tilskud hhv. 0,2 og 0,4 mio. kr.
- Museets egenkapital udgjorde primo 2014 16,3 mio. kr., heraf ca. 1,2 mio. kr. i likvide beholdninger. Godt 15 mio. kr. er bundet i museets bygninger. Museet har langsigtede gældsforpligtelser (prioritetsgæld) på knap 0,7 mio. kr.
- Årets (2014) resultat var et underskud på knap 1,0 mio. kr. (heraf dog 0,3 mio. kr. til Skibsbevaringsfonden som pant i kutteren Elisabeth). Det reelle underskud på ca. 0,7 mio. kr. skyldtes bl.a. ekstraordinære udgifter i forbindelse med Museumscafeen i Pakhuset samt færre indtægter og højere personaleudgifter end budgetteret. Underskuddet blev dækket af museets egenkapital, og der er sket reduktion af personalet i 2015 med henblik på et balanceret budget.
- Dragør Kommune varetager enkelte opgaver og stiller ekspertise til rådighed for museet bl.a. vedrørende personaleadministration. Der er ikke indgået en formel driftsoverenskomst mellem museet og kommunen.

b. Medarbejdere

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 rådede museet over knap 5 fastansatte årsværk, heraf knap 2 videnskabelige. Museets lokale forankring i form af mange frivillige (120) og mange medlemmer i museumsforeninger (1.100) blev anerkendt som et afgørende bidrag til museets virke.

- I 2014 rådede museet over 6,6 fastansatte årsværk, heraf 2,3 videnskabelige årsværk – én med ph.d.-grad.
- Ca. 1,3 årsværk blev varetaget af fastansatte i jobtilbudsordninger. Anslået udføres 2,4 årsværk af frivillige tilknyttet museet. De frivillige bidrager i væsentligt omfang i forbindelse med museets formidlingsaktiviteter (levendegørelse mv.), vedligehold af udenomsarealer mv.

c. Bygninger

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at museet rådede over – og havde ansvar for – en stor og geografisk spredt bygningsmasse, hovedparten ejet af museet. Der var i stort omfang tale om fredede bygninger. Det blev vurderet, at de samlede opgaver og forpligtelser i forhold til bygningsmassen oversteg museets kapacitet. Museet blev anbefalet at reducere omfanget af forpligtelser.

- Der er sket mindre ændringer i museets bygningsforpligtelser siden 2008. Således har museet ikke længere vedligeholdelsesforpligtelser i forhold til de to fredede og kommunalt ejede bygninger Barkekedlen og Bejhuset. Til gengæld er Lodsbygningen kommet til. Det samlede omfang af forpligtelser er således ikke reduceret, tværtimod.
- Nogle bygninger fremstår velholdte, andre i dårlig stand. Af museets egen vedligeholdelsesrapport fremgår, at hovedparten af bygningerne gennem tiden er blevet fejlbehandlet. Der udestår et væsentligt og ressourcekrævende arbejde med genopretning og vedligehold af den samlede bygningsmasse.
- I 2014 udgjorde museets udgifter til bygningsdrift og -vedligehold 12 % af museets samlede udgifter. I 2013 udgjorde det 15 %. For 2015 er der afsat 15 %. Udgifterne dækker ikke behovet.

Museet har fortsat et spinkelt ressourcegrundlag, om end det på visse punkter er styrket, herunder bl.a. ved et forhøjet kommunalt tilskud og et øget antal fastansatte årsværk, herunder videnskabelige medarbejdere. Museet er fortsat væsentligt udfordret af en stor og ressourcekrævende og -tung bygningsmasse (også bemandingsmæssigt). Det er afgørende nødvendigt, at der sker en skarp prioritering af museets ressourcer med henblik på at sikre en forsvarlig museumsdrift. Det er yderst påtrængende at sikre, at den bygningsmasse, museet råder over, også understøtter museets samlede fremtidige organisation og strategi. Der skal sikres balance mellem de anvendte ressourcer på bygningsdrift og -vedligehold og museets faglige opgavevaretagelse. Det er ikke i sig selv en museal opgave at drifte og vedligeholde historiske bygninger med mindre, der er

tale om bygninger, der er snævert forbundet med eller på anden vis understøtter museets faglige virksomhed.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et stabilt og væsentligt tilskud fra Dragør Kommune, der alene herved sikrer, at museet lever op til museumslovens krav om et ikke-statsligt tilskudsgrundlag på min. 2 mio. kr.
- at en tredjedel af museets fastansatte medarbejdere udgøres af videnskabelige medarbejdere, herunder én på ph.d. niveau, om end det stadig er et spinkelt fagligt personalemæssigt grundlag
- at museet fortsat har stor grad af lokal forankring med mange frivillige, der i væsentligt omfang understøtter museets virke, og mange medlemmer i de tilknyttede museumsforeninger
- at museet har udarbejdet en vedligeholdelsesplan for sine bygninger.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet fortsat har et spinkelt økonomisk ressourcegrundlag
- at museets regnskab for 2014 udviser et underskud på reelt ca. 0,7 mio. kr.
- at museet bruger 13-15 % af et i forvejen spinkelt budget på drift og vedligehold af sin bygningssmasse, uden at dette dækker behovet.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet arbejder for at styrke det økonomiske grundlag gennem bl.a. skarp prioritering og øget egenindtjening
- at museet sikrer professionel og ansvarlig økonomistyring
- at museet i lyset af et fornyet strategisk grundlag og faglig profil tager stilling til, hvordan museets samlede bygningsmasse bedst understøtter museets videre udvikling, herunder de enkelte bygningers anvendelse og betydning for museets samlede opgavevaretagelse
- at museet i samråd med Dragør Kommune overvejer at indgå en driftsoverenskomst, der tydeliggør opgaver, ansvar, forventninger, ressourcegrundlag mv.
- at museet prioriterer fastansættelse af videnskabelige medarbejdere, der kan bidrage til fastholdelse af viden i institutionen og til kvalificering og udvikling af museets samlede opgavevaretagelse
- at museet fastholder sin stærke lokale forankring med væsentlig opbakning fra et stort antal frivillige og medlemmer af museumsforeningerne.

Forskning

Museet er forpligtet til at forske inden for sit ansvarsområde og stille sin viden til rådighed for omverdenen. Museets forskning er videnskabeligt arbejde baseret på faglige problemstillinger relateret til museets ansvarsområde.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at museet ikke bedrev selvstændig forskningsvirksomhed og kun i begrænset omfang undersøgelsesvirksomhed. Styrelsen pålagde museet at opprioritere sin forskning med henblik på at opfylde lovkrav herom.

- Til brug for Kulturstyrelsens vurdering af museets forskning har museet indsendt en oversigt over sine forskningspublikationer for perioden 2011-14. I perioden har museet produceret to forskningsarbejder, heraf én fagfællebedømt artikel ved fastansat medarbejder publiceret i internationalt tidsskrift.
- Museet har styrket sin undersøgelsesvirksomhed, og indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner – fx Malmø Museer, Kystmuseet, Svendborg Museum, Dansk Jødisk Museum, div. puljesamarbejder, lokalarkiver, Københavns Universitet.
- Museet har i 2015 ansat en leder med ph.d.-grad og har i handlingsplan 2015-18 defineret indsats og plan for forskningen, herunder bl.a. udvikling af en forskningsbaseret publikation i samarbejde med Kastrupgård og lokalarkiver i Dragør og Tårnby. Museet har ikke en nedskrevet strategi for den samlede forskningsindsats.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har vist, at det kan bedrive forskning på det forventede niveau, og har publiceret i et fagfællebedømt internationalt tidsskrift
- at museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og vidensinstitutioner
- at museet har defineret indsats og plan for forskningen.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet i perioden 2011-14 kun har publiceret én forskningsartikel.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i lyset af et fornyet strategisk grundlag og faglig profil - og med afsæt i de definerede indsats og planer i handlingsplan 2015-18 - udarbejder en strategi for forskningsindsatsen, der sikrer niveau og udvikling, herunder bl.a. om forskningsproduktion, publicering, samarbejder, forskningstid, kompetenceudvikling og ressourceanvendelse
- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til den yderligere styrkelse af forskningsindsatsen.

Formidling

a. Formidling

Museet er forpligtet til at formidle sit ansvarsområde for offentligheden. Gennem formidling bringer museet sin forskningsbaserede viden i spil i institutionen, i forhold til borgerne og det omgivende samfund.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at museets formidlingsindsats – trods reducerede ressourcer – var stor med mange udstillinger, aktiviteter, levendegørelse, brugerinddragelse, byvandring, foredrag, undervisning mv. Det blev tillige konstateret, at museet havde mange udstillinger, hvoraf hovedparten var af ældre dato. Endelig blev der konstateret udsving/fald i besøgstallet. I kvalitetsvurderingsrapporten peges der på behovet for at opdatere og fokusere formidlingen i museets udstillinger, herunder perspektivere til nutiden, udvikle og tilgængeliggøre formidling til undervisningsinstitutioner, forbedre formidlingen på hjemmesiden, udarbejde en formidlingsstrategi mv.

- Museet omfatter i dag fire besøgssteder; Amagermuseet i St. Magleby, Dragør Museum, Mølsted Museum og Danmarks Lodsmuseum med udstillinger, omvisninger, skoletjeneste, levendegørelse mv. Hertil kommer Museumskutteren Elisabeth K571 samt museumscafeen Pakhuset.
- Museet har siden 2008 videreudviklet sin formidling kvalitativt. Der er særligt sket en udvikling af museets undervisningstilbud/skoletjeneste. Således er der bl.a. udviklet undervisningstilbud og -materiale koordineret med læreplaner og trinmål (hovedsagligt til grundskolen), der gennemføres et obligatorisk historieløb for alle kommunens 7.-9. klasser i samarbejde med Dragør Ungdomsskole, Lokalarkivet og biblioteket, der er udviklet undervisningstilbud til børn med særlige behov. Museets undervisningstilbud og -materialer er ikke tilgængelige hverken på museets hjemmeside eller på emu.dk, og der er ikke indgået formaliseret samarbejde med undervisningssektoren. Der er sket en videreudvikling af nye brugerinvolverende aktiviteter, herunder bl.a. salte- og røgelaugets pølsemakerkursus, div. traditioner (fx julemarked, høstfest, efterårs slagting, Allehelgensaften) samt lodsens dag og andre aktiviteter med afsæt i Lodsmuseet. Museets udstillinger er i et vist omfang blevet opdateret, om end de stadig fremstår traditionelle med interiører, montre, tekstplancher og begrænset brug af digital formidling. Der har været afholdt en lang række særudstillinger, foredrag samt kurser på Folkeuniversitetet. Og endelig er der etableret ny hjemmeside, udviklet app, infostander på Dragør Havn og formidling på sociale medier. Museet har en fastansat medarbejder med kompetencegivende uddannelse inden for formidling.
- Museet har i handlingsplan 2015-18 defineret indsatser og plan for en videre udvikling af formidlingen, herunder bl.a. ændring af museets permanente udstillinger med øget fokus på at føre historien op til i dag, udvikling af skoletjenesten, øget synlighed og samarbejde mv.

- Museet indgår i relevante faglige netværk og samarbejder om formidlingen, herunder bl.a. Kastrupgårdsamlingen, Furesø Museer, Dansk Jødisk Museum, en lang række museer ifm. udvikling af tilbud til børn med særlige behov, skoletjenestenetværk, Skoletjenesten Öresund, Museumsformidlere i Danmark.

b. Brugere

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev der konstateret udsving og fald i besøgstallet fra 2005-2007. Udsving, der dog skyldtes særlige forhold, herunder bl.a. medregnet besøgstal ved særlig event i 2005 samt reduceret åbningstid mv. i 2007 som følge af væsentlig reduktion i det kommunale tilskud. Museets besøgstal har siden 2009 været nogenlunde stabilt – gennemsnitligt på ca. 18.800 – dog med en faldende tendens siden 2013.

- Museet havde i 2014 17.900 brugere.
- Museet har i 2014 ikke indsamlet/indleveret spørgeskemaer som led i Den Nationale Brunderundersøgelse. Der foreligger således ingen afdelingsrapport. I både 2012 og 2013 er der indsamlet for få skemaer til, at der kan gives valide resultater på alle undersøgelsesparametre. På det overordnede niveau viser undersøgelsen fra 2013, at den samlede vurdering af museumsoplevelsen ligger over gennemsnittet for landets øvrige statsanerkendte museer. Undersøgelsen viser endvidere, at museet ligger over gennemsnittet på alle undersøgelsesparametre, herunder særligt på parametrene ”egnethed for børn”, ”muligheden for at deltage aktivt” og ”arrangementer”. 98 % af brugerne har bopæl i Danmark, herunder 26 % i egen kommune, 55 % i den øvrige region og 18 % i det øvrige Danmark. Andelen af brugere i aldersgruppen 14-29 år er 2 %, hvilket er markant under gennemsnittet i forhold til landets øvrige museer. 67 % af brugerne er over 50 år, hvilket er en del højere end landsgennemsnittet. 70 % er kvinder, og 69 % af brugerne har en kort, mellemlang eller lang videregående uddannelse.
- Museet oplyser, at det ikke anvender resultaterne af brugerundersøgelsen til udvikling af museets formidling.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har videreudviklet og bedriver en omfattende og differentieret formidlingsvirksomhed med brug af varierede formidlingsformer målrettet forskellige målgrupper
- at museet har undervisningstilbud koordineret med lærerplaner og trinmål, og samarbejder med andre relevante parter om undervisningsforløb
- at museet har medarbejdere med kompetencer inden for formidling, og indgår i relevante faglige netværk og samarbejder med andre museer og institutioner
- at museet har defineret indsats og plan for formidlingen.

Det er ikke helt tilfredsstillende:

- at museets udstillinger kun sparsomt er udviklet, og de stadig fremstår traditionelle med begrænset brug af digital formidling
- at museets undervisningstilbud og -materialer ikke er tilgængelige på museets hjemmeside og emu.dk, og at der ikke er indgået formaliseret samarbejde med undervisningssektoren.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet i 2014 ikke har deltaget i og de foregående år ikke har indsamlet tilstrækkeligt med spørgeskemaer som led i Den Nationale Brugerundersøgelse.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet i lys af et fornyet strategisk grundlag og faglig profil - og med afsæt i de definerede indsats og planer i handlingsplan 2015-18 - udarbejder en strategi for den samlede formidlingsindsats, der sikrer niveau og udvikling
- at museet tager stilling til, om og hvorledes museets besøgssteder skal udvikles, og i så fald hvordan de fremadrettet skal indgå og understøtte museets faglige profil
- at museet prioriterer at gennemføre en kvalitativ udvikling af sine udstillinger
- at museet indgår formaliseret samarbejde med undervisningssektoren og udbygger sine undervisningstilbud til også at omfatte ungdomsuddannelser og andre uddannelsesinstitutioner
- at museet tilgængeliggør sine undervisningstilbud og -materialer på museets hjemmeside og emu.dk
- at museet prioriterer at deltage i Den Nationale Brugerundersøgelse, og at museet sikrer, at der samles tilstrækkeligt med spørgeskemaer, og at resultatet anvendes i udviklingen af museets formidling.

Samlingsvaretagelse

a. Indsamling

Museet er forpligtet til systematisk at indsamle genstande og anden dokumentation inden for sit vedtægtsbestemte ansvarsområde. Indsamlingen skal være baseret på en aktiv, men restriktiv praksis, der udspringer af museets forskning.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at museet ikke havde nedskrevne retningslinjer for sin indsamling. Det blev anbefalet at skabe et strategisk og operationelt grundlag for indsamlingen gennem indsamlingsstrategi og retningslinjer.

- Museet har - i en rapport om sin samlingsadministration - på et overordnet niveau formuleret en indsamlingspolitik samt beskrevet procedure for aktiv indsamling og modtagelse af genstande, herunder udformet indkomstseddel med indkomstkvittering til giver med nødvendige oplysninger. Det fremgår af indsamlingspolitikken, at "der som oftest skal være et forsknings- eller formidlingsmæssigt sigte" med indsamlingen.
- Samlingen omfatter aktuelt 9.331 inventarnumre. Tilvæksten i 2014 var på 247 numre, hvoraf kun 15 blev indsamlet i relation til museets forskning.
- Museet koordinerer sin indsamling med andre museer regionalt og nationalt, herunder bl.a. i regi af div. puljesamarbejder. Museet samarbejder med de lokale arkiver i Dragør og Tårnby om indsamlingen.

b. Registrering

Museet er forpligtet til at registrere og indberette sin samling til de centrale kulturarvsregistre: Museernes Samlinger og Kunstindeks Danmark (KID). Registreringen skal ske efter fastlagte standarder, der muliggør udveksling af data nationalt og internationalt.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det påpeget, at museet skulle ændre registreringspraksis og følge givne standarder. Og det blev indskærpet, at museet skulle opfylde lovkravet om indberetning til de centrale registre.

- Museet har særligt siden 2012 arbejdet målrettet og systematisk med registrering og indberetning af samlingen, som nu er ajour. Der arbejdes nu efter en plan med kvalitetssikring af genstandsregistreringerne.
- Museet har i sin rapport om samlingsadministration beskrevet procedurer for sit registreringsarbejde, herunder (så vidt muligt) dokumentation for museets registreringspraksis og -historik. Museet angiver den museumsfaglige begrundelse for indsamlingen som en del af registreringen, og museet råder over personale med relevant registreringskompetence.

c. Bevaring

Museet er forpligtet til at bevare sin samling for eftertiden. Bevaringsarbejdet består af såvel en præventiv som udbedrende indsats i forhold til samlingens forsknings- og formidlingsmæssige værdi. Bevaring omfatter museets magasinering, sikring, tilsyn og konservering af samlingerne.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev der konstateret manglende sikringsforhold, utilstrækkelige bevaringsforhold, manglende inddragelse af konserveringsfaglig ekspertise i bevaringsarbejdet, manglende bevaringsplan mv.

- Museet råder over fem magasiner - to på Nordstrandskolen og tre i bygningerne på Nordgård, hvoraf to er under afvikling. Det fremgår af Kunstkonserveringens bevaringsrapport, at magasinerne på Nordstrandskolen og museets tekstilmagasin på Nordgård er gode, med ordentlig magasinering på reoler og i kasser og med rimelige klimaforhold. Overkommelige forbedringstiltag i forhold til bl.a. lysforhold og vandskadesikring udestår. De to loftsmagasiner er problematiske hvad angår klimaforhold, rengøring, tilgængelighed mv. Magasinerne er under afvikling. Museet oplyser, at afviklingsarbejdet forventes gennemført inden udgangen af 2015.
- Museet har – særligt siden 2010 – lagt et væsentligt arbejde i systematisk at gennemgå samlingen, forbedre sikringsforhold og bevaringsforhold i udstillinger og magasiner, udarbejde instrukser, etablere rutinemæssigt opsyn mv. Der er indgået formaliseret samarbejde med Kunstkonserveringen fra 2016.
- Museet har planer om etablering af et nyt magasin i det nuværende erhvervslejemål på Fadersminde. Lokalerne er isolerede, hvilket reducerer udgifterne til magasinetablering. Nyt magasin forventes taget i brug i 2018. Projektet er endnu ikke finansieret.
- Museet har i 2014 indberettet, at 90 % af samlingen er i hhv. formidlingseget (80 %) og stabiliseret (10 %) tilstand, og at 10 % er i hhv. behandlingskrævende (8 %) og svært skadet (2 %) tilstand.
- Museet har i sin rapport om samlingsadministration beskrevet status for samlingens ordning, tilstand, bevarings- og sikringsforhold, tilsyn mv. Rapporten omfatter tillige prioriteret plan for forbedring af bevaringsforholdene.

Det er meget tilfredsstillende:

- at museet er ajour med registrering og indberetning af sin samling til de centrale kulturarvsregistre, og at museet er i gang med en systematisk kvalificering heraf.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har formuleret en indsamlingspolitik, udformet procedurer for indsamlingen og koordinerer sin indsamling med andre museer
- at museet sikrer god registreringspraksis gennem nedskrevne procedurer for registreringsarbejdet og uddannet personale
- at museet har lagt et væsentligt arbejde i at rette op på kritiske bevaringsforhold, således at forholdene i overvejende grad nu er gode, og at der er udarbejdet status og prioriteret plan for samlingens bevaring
- at 90 % af samlingen er i hhv. formidlingsejendigt og stabiliseret tilstand.

Det er ikke helt tilfredsstillende

- at museets indsamling (i henhold til indsamlingspolitikken) kun "som oftest" har et forsknings- eller formidlingsmæssigt sigte, og at kun 15 af 247 genstande i 2014 er indsamlet i relation til museets forskning.

Det er ikke tilfredsstillende:

- at museet fortsat har to problematiske magasiner, om end de er under afvikling.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet reviderer sin indsamlingspolitik med henblik på at sikre en restriktiv, aktiv og faglig reflekteret indsamling, der er knyttet til museets forskning og formidling
- at museet prioriterer at afsætte nødvendige ressourcer til afvikling af de problematiske magasiner
- at museet fortsat prioriterer at være ajour med sit registrerings- og indberetningsarbejde, og fortsætter arbejdet med kvalificering af genstandsregistreringen.

Museumslovens kapitel 8

De statsanerkendte kulturhistoriske museer skal gennem samarbejde med plan- og fredningsmyndighederne virke for, at væsentlige bevaringsværdier sikres for eftertiden.

Ved kvalitetsvurderingen i 2008 blev det konstateret, at der var potentiale for forbedring af museets samarbejde med både Dragør og Tårnby kommuner om den faste kulturarv.

- Samarbejdet med Dragør Kommune om den faste kulturarv er velfungerende. Høringsvar fra museet bliver brugt, museet inddrages tidligt i planprocessen, og museets viden og kompetencer efterspørges og anerkendes. Samarbejdet er formaliseret gennem faste organer - St. Magleby Bevaringsfond og Dragørs Bevaringsnævn. Samarbejdet med Tårnby Kommu-

ne opleves også som velfungerende, om end det ikke er formaliseret, men fungerer efter en god ad-hoc praksis.

Det er tilfredsstillende:

- at museet har et velfungerende samarbejde med de to kommuner om den faste kulturarv, hvor museets viden og kompetence efterspørges og anerkendes
- at samarbejdet med Dragør Kommune er formaliseret.

Kulturstyrelsen anbefaler:

- at museet fastholder og fortsat udvikler sin rolle som central aktør i den kommunale planlægning og udvikling
- at museet sammen med Tårnby Kommune overvejer (mer)værdien af at formalisere samarbejdet om den faste kulturarv.

Museets fremtid

- Museet (og kommunen) har fokus på en kvalitativ udvikling af museets samlede virksomhed som selvstændigt statsanerkendt museum. Der satses på konsolidering og udvikling af organisation og virksomhed samt fortsat udvikling af relevante, forpligtende samarbejder nationalt og i Øresundsregionen. Ingen aktuelle planer om fusion med andre museer.
- Kommune og museum ønsker at styrke/udvide den rolle, som museet spiller lokalt og regionalt, herunder udnytte potentialet af nærheden til København. Museet skal være en vægtig aktør i Kommunens kulturstrategi,
- Afgørende i forhold til museets fremtid er at prioritere og træffe væsentlig og nødvendig beslutning om ændringer i organisationen med henblik på ressourceoptimering og professionalisering.

Baggrund

1. Kvalitetsvurderingsforløbet på Museum Amager

Kvalitetsvurderingsbesøget fandt sted d. 3. juni 2015

Tilstede var:

Fra Museum Amager:

Bestyrelsesformand Dirch Jansen

Museumsleder Søren Mentz

Museumsinspektør Christian Aagaard

Samlingsansvarlig museumsinspektør Kaspar Tjalve

Fra Dragør Kommune:

Viceborgmester Allan Holst (kommunalbestyrelsesmedlem i Museum Amagers bestyrelse)

Fra Kulturstyrelsen:

Specialkonsulent Lise-Lotte Bjerre

Chefkonsulent Kathrine Lehmann

Student Nina From

I forbindelse med besøget blev museets udstillinger, magasiner, administrationslokaler mv. besigtiget.

2. Om Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kvalitetsvurderinger er en del af Kulturstyrelsens arbejde med at understøtte en kvalitativ og professionel udvikling af museerne og deres opgavevaretagelse.

Kulturstyrelsen skal sikre, at museerne lever op til museumsloven samt de mål og standarder, der følger af politiske målsætninger for museumsområdet og samfundsudviklingen generelt.

Gennem de sidste tolv år er der gennemført en række udredninger, analyser og undersøgelser, som på forskellig vis har sigte på udvikling af kvalitet, og som bidrager til at sætte standarder for museernes virksomhed. Det drejer bl.a. sig om:

- Udredningen om bevaring af kulturarven (Kulturministeriet, 2003)
- Udredning om museernes formidling (Kulturministeriet, 2006)
- Forskningsstrategi for Kulturministeriets område (Kulturministeriet, 2009)
- Internationale evaluering af den arkæologiske virksomhed (Kulturministeriet, 2010)
- Den nationale brugerundersøgelse (Kulturstyrelsen, 2009-2014)
- God ledelse af selvejende kulturinstitutioner (Kulturministeriet, 2011)
- Udredning om fremtidens museumslandskab (Kulturministeriet, 2011)
- Kulturministeriets digitaliseringsstrategi 2012 – 2015 (Kulturministeriet, 2012)

Disse udredninger, analyser og undersøgelser indgår i Kulturstyrelsens kvalitetsvurderinger af de statsanerkendte museer.

Læs mere om kvalitetsvurderinger på Kulturstyrelsens hjemmeside: www.kulturstyrelsen.dk under institutioner/museer/museumsvirksomhed/kvalitetsvurdering

Kvalitetsvurderingen indeholder Kulturstyrelsens vurderinger af og anbefalinger til museets drift og fortsatte udvikling. Kvalitetsvurderingen giver museets kommunale tilskudsydere en viden om det enkelte museums virksomhed og de rammer, museet arbejder i.

Vurderingsgrundlag

Kulturstyrelsens grundlag for at kvalitetsvurdere de statsanerkendte museer består af to dele: For det første museernes indberetninger til Kulturstyrelsen, herunder bl.a. museets vedtægter, årsberetning, oversigt over forskningspublikationer samt museets indberetning til Kulturstyrelsens museumsstatistik: "Danske museer i tal". For det andet et kvalitetsvurderingsmøde på museet, hvor museets bestyrelse og hovedtilkudsyder, der ofte er museets hjemkommune, deltagere.

Der indgår tillige en ekstern sagkyndig vurdering af bevaringsforholdene for museets samling. Den sagkyndige vurdering er indhentet af museet som led i kvalitetsvurderingen.

Kulturstyrelsen vurderer på ovenstående grundlag museets opgavevaretagelse og samlede virksomhed i forhold til fire kategorier:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Ikke helt tilfredsstillende
- Ikke tilfredsstillende

Kulturstyrelsens vurderinger og anbefalinger samles i en rapport, der sendes til museet og museets hovedtilkudsyder.

Opfølgning

Museet skal inden for tre måneder efter modtagelsen af rapporten fremlægge en plan for, hvordan det vil følge op på Kulturstyrelsens anbefalinger. Kulturstyrelsen skal godkende opfølgningsplanen.

Et år efter godkendelse af opfølgningsplanen gennemføres et opfølgningsmøde mellem museet og Kulturstyrelsen. Museet skal forud for opfølgningsmødet redegøre skriftligt for status i museets arbejde med opfølgningen. Kvalitetsvurderingen forventes afsluttet efter opfølgningsmødet.